

25. Zwembad De Hagenbrug

Natuurbad De Hagenbrug aan de Straatweg in Beekbergen wordt in 1930 voor het eerst in gebruik genomen. Het bad is dan nog niet volledig afgebouwd, maar eigenaar C. van Andel stelt het al wel gedeeltelijk open voor het publiek.

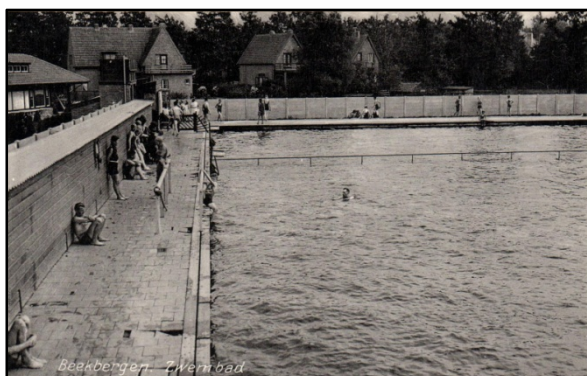
De officiële opening van de zweminrichting is op zaterdag 3 juni 1933. De openingspeech wordt gehouden door de heer W. van Spreekens, voorzitter van "Beekbergen Vooruit". Hij meldt in zijn toespraak dat de beoefening der gezonde zwemsport meer en meer veld wint, ook ten plattelande. Hij is trots op de magnifieke zweminrichting, die volgens hem tot de mooiste van Oost-Nederland behoort. Een aanwinst voor Beekbergen. Hij richt woorden van dank tot de trotse eigenaar van de zweminrichting, de heer Van Andel en tot de heer Achterberg die mede-exploitant is.

Van Spreekens verricht ook de openingsceremonie, het doorknippen van een lint dat de toegang tot het bad afsloot.

De opening wordt luister bijgezet door de klanken van muziek-korps Prinses Juliana.

Ter gelegenheid van de opening van de nieuwe zweminrichting heeft de kring Zutphen-Apeldoorn van de Nederlandse Zwembond zijn 60 beste zwemmers naar Beekbergen gestuurd om een demonstratie te geven van het nut en het genoegen van de zwemmerij.

De zwemmers laten zien wat goed zwemmen is; hoe snel het kan gaan; hoe een goede zwemslag uitgevoerd moet worden en welke spelen in deze tak van sport uitgevoerd kunnen worden. Daarna volgen demonstraties van droogzwemmen, diverse zwemslagen, trick-swimming, schoonspringen en onderlinge wedstrijden in het snelzwemmen. Voor een partijtje waterpolo is helaas geen tijd meer.

De opening van het 50 x 50 meterbad zou overigens eerst een week eerder plaatsvinden. Doch bij het oppompen van het water uit de nabijgelegen Beekbergensebeek bleek het bassin niet waterdicht te zijn. Er was lekkage in de aangebrachte leemlaag op de bodem van het bassin. En daar men in een badinrichting toch allereerst water mag verwachten moest in enige dagen en nachten het bassin van cement worden gemaakt.

Kort na de officiële opening van het bad vond in het nieuwe zwembad een tragedie plaats. In juli 1933 kwam een jonge man uit Zutphen bij het duiken om het leven. Bij het duiken van de springplank kwam hij met zijn hoofd op de cementen bodem van het bad. Ten gevolge van zijn verwondingen is hij in het ziekenhuis overleden. De duikplank waarvan de man was afgesprongen bevond zich 3½ tot 4 meter boven het 2,25 m diepe bassin. De toegang tot de duikplank was afgesloten, aangezien de diepte van het water op dat moment onvoldoende was. Ondanks het verbod sprongen enkele zwemmers toch van de springplank in het ondiepe water.

Het zwembad is vanaf het begin erg in trek bij de bevolking van Beekbergen en Lieren en uiteraard ook bij de vele toeristen die het dorp bezoeken.

In kleine krantenadvertenties wordt de zweminrichting regelmatig aangeprezen: Niet het grootste wel het gezelligste natuurbad in de gemeente Apeldoorn. Beschut gelegen. Ruime bassins. Men zwemt in kristalhelder water van aangename temperatuur. Groot zonnestrاند. Aardig paviljoen met gezellige zitjes. Prima consumptie tegen billijk tarief.

De opening van het zwemseizoen was afhankelijk van het weer. In de regel ging het zwembad half mei open. Het bad was geopend van 's morgens 7 uur tot 's avonds 21.00 uur. Op zondag vanaf 10 uur.

De toegangsprijs voor een dagkaart bedroeg 25 cent; beneden 14 jaar betaalde men 15 cent. Als je 's avonds na 18 uur ging zwemmen kostte dat een dubbeltje.

Velen in Beekbergen en Lieren hadden een seizoen-abonnement van 4 gulden in de voorverkoop; na 1 mei kostte zo'n abonnement 5 gulden.

Bij de opening van een nieuw seizoen konden enkele kinderen een gratis abonnement in de wacht slepen, als zij zich als eersten in het - dan nog koude water - waagden. Abonnementhouders kregen ook gratis fietsenstalling.

De temperatuur van het water werd regelmatig vermeld in de krant en schommelde in het hoogseizoen meestal tussen 68 en 71 graden Fahrenheit, dus rond de 20-21 graden Celsius. In de beginjaren was het bad verdeeld in een gedeelte voor vrouwen, een gedeelte voor mannen en een gedeelte waar men gemengd kon zwemmen.

De kleedhokjes waren in de beginjaren nogal primitief en voor iedereen gemakkelijk toegankelijk. Geen wonder dat er regelmatig spullen van zwemmers uit de kleedhokjes verdwenen. Zo ook gedurende de hele zomer van 1933. Doch op 14 augustus 1933 arresteerde agent van politie Planting uit Beekbergen in samenwerking met twee marechaussees in de zweminrichting de 30-jarige B. uit Apeldoorn. B. werd op heterdaad betrapt bij het ledigen van portemonnees uit de kleding in de kleedhokjes. Gedurende het hele seizoen waren herhaaldelijk diefstallen van min of meer beduidende geldsommen geconstateerd, welk genoemd heerschap bleek te hebben gepleegd.

Aan het zwembad moest voortdurend veel onderhoud worden verricht.

In de winter van 1933/1934 werd het bad grondig vernieuwd. Het hele bassin werd toen gebouwd van gewapend beton. Kleedkamers en kantine werden vergroot. Een groot euvel was het ijzerhoudende water uit de beek. Dit werd verholpen door een nieuwe boring waardoor dieper liggend water kon worden opgepompt. Het bassin werd gevuld met het helderst denkbare water, volgens eigenaar Van Andel en directeur Koiter. Het water werd in speciale bassins voorverwarmd, zodat het water steeds goed op temperatuur is en ook op zonloze dagen geschikt is om in te zwemmen.

Het zwembad wordt overigens niet alleen gebruikt door zwemliefhebbers uit Beekbergen en omgeving. Ook de leden van zwemvereniging "Bredius" uit Apeldoorn maken gebruik van het zwembad. "Bredius", dat zo'n 85 leden telt, oefent in De Hagenbrug op dinsdag en vrijdagavond van 19.30 tot 21 uur.

Regelmatig worden zwemwedstrijden gehouden tussen de zwemmers van "Bredius" en de leden van de Apeldoornse Zwemclub. In augustus 1934 doet de Nederlandse recordhouder op de 100 meter schoolslag en kampioen op de 200 meter schoolslag, Piet Kruithof, mee aan een zwemwedstrijd in De Hagenbrug.

Kruithof wordt alom geprezen om het benenwerk en de krachtige armslag, waardoor hij de schoolslag tot in de perfectie beheerst. Hij realiseert in 1934 een tijd van 2.56.4 op de 200 m. Tegenwoordig worden tijden gerealiseerd van 2.06.

De publieke belangstelling voor deze zwemwedstrijden en de waterpolowedstrijden was meestal zeer groot.

Beekbergen krijgt ook een meisjes zwemclub "De Kikkers". Op 5 september 1934 houdt deze club het eerste zwemfeest met onderlinge wedstrijden.

In 1935 wordt A. M. Harthoorn aangesteld als badmeester van De Hagenbrug. Hij is de zoon van de eigenaar van een zwembad in Amsterdam, dus hij kent het klappen van de zweep. Harthoorn is een bekwame en vriendelijke badmeester. Al in 1936 neemt hij de leiding van het zwembad over met naast zich een gediplomeerde badmeesteres (diploma KNZB), wat door de vrouwelijke bezoekers nogal op prijs wordt gesteld.

Eigenaar C. van Andel exploiteert zowel het bad als het bijbehorende paviljoen.

Het paviljoen heeft gezellige zitjes en er wordt veel gebruik van gemaakt.

Regelmatig wordt voor het zwembad en paviljoen via advertenties personeel gevraagd.

Soms gaat het om een badmeester, maar ook wordt vaak een buffetjuffrouw gevraagd.

De verdiensten van een badmeester zijn 35 à 40 gulden per week (1946). In 1946 wordt een jongen voor de rijwielstalling gevraagd. Hij verdient 10 gulden per week en mag de foien zelf houden.

In de oorlogstijd blijft het zwembad gewoon open. In augustus 1944 organiseert sportvereniging Beekbergen er een groot zwemfeestijn. Van 14 tot 17 uur en van 19 tot 20.30 uur. Op het programma staan o.m. diplomazwemmen, snelzwemmen, demonstratiezwemmen en schoonspringen. De entree is 26 cent.

Na de oorlog (in 1949) wordt begonnen met schoolzwemmen voor leerlingen van de dorpschool en de school in Lieren.

Het terrein naast het paviljoen van De Hagenbrug was vaak het vertrekpunt van optochten van allerlei Beekbergense verenigingen. Het werd ook dikwijls gebruikt voor de huldiging van muziek- en zangverenigingen vanwege succesvolle deelname aan concoursen. Ook vonden er soms publieke verkopen plaats onder leiding van notaris Loncq de Jong.

In 1969 is er enige paniek bij het zwembad. Op de Engelandeweg verliest een tankauto 1000 liter zoutzuur, vanwege een lekkende tank. De brandweer spoelt het gevaarlijke spul weg, maar het goedje komt in de beek terecht. De directie van de Hagenbrug wordt gewaarschuwd omdat het zwembad water uit de beek voor het bad pompt. Er wordt even geen water uit de beek opgepompt.

In 1966 neemt E.J. van 't Hof het zwembad over. Maar enkele jaren later wil hij het bad alweer van de hand doen. De reden dat de eigenaar het fraaie bad kwijt wil is dat de gemeente op nauwelijks 3 km afstand een gloednieuw bad opent (Malkenschoten). Toen Van 't Hof het bad kocht was er veel achterstallig onderhoud. Hij heeft flink moeten investeren. Weliswaar krijgt hij een jaarlijkse subsidie van de gemeente, maar die is onvoldoende voor een gezonde exploitatie van het zwembad, derhalve biedt hij in 1971 het zwembad met woonhuis en paviljoen te koop aan. Als de eigenaar in mei 1971 op het punt staat het geheel te verkopen aan een autohandelaar grijpt de bevolking van Beekbergen in. Zij wenst haar enige zwemgelegenheid niet te verliezen. Er wordt een stichting opgericht die vlot ruim 3 ton op tafel legt en daarmee wordt het bad voor Beekbergen behouden. Doch slechts voor enkele jaren. Het bad is inmiddels sterk gedateerd en een gezonde exploitatie blijkt niet mogelijk. Na ruim 40 jaar komt er een einde aan zwembad De Hagenbrug.

Gerrit Muller